

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОЈЕКТА

15

Назив пројекта: Ка већој одговорности институција у процесу давања сагласности при запошљавању јавних функционера

Корисник: Центар за слободне изборе и демократију - ЦеСИД

Контакт особа одговорна за спровођење пројекта и позиција: **Бојан Клачар,** извршни директор

Датум почетка пројекта: 28.04.2015

Трајање пројекта: април/мај 2015 – мај 2017. (иницијално 12 месеци (до маја 2016), Одговором Агенције за борбу против корупције од 01.07.2016 на Молбу за продужетак рока за реализацију активности продужен је рок док се не испуне пројектне активности)

Период на који се извештај односи: 28.04.2015 - 19.05.2017.

Укупни буџет пројекта: 1.829.000,00 РСД (одобрени буџет пројекта према предлогу пројекта је 1.820.00,00 рсд, а од стране Агенције за борбу против корупције кориснику средстава (ЦеСИД) уплаћено је и уговорено 1.829.000,00 рсд)

Укупна утрошена средства: 1.307.669,68 РСД

Кратак опис управљачке структуре пројекта:

Бојан Клачар, пројектни координатор. Супервизија Управљачког тима. Комуникација са Управљачким тимом. Комуникација са релевантним државним институцијама и организацијама цивилног друштва. Извештавање. Периодично и финално. Обуке студенских организација. Интерна евалуација и мониторинг. Мониторинг трошења буџета. Рад на припреми анализа и организацији радних сесија/јавних догађаја.

Ана Чоловић, Финансијски менаџер. Финансијско извештавање по пројекту. Исплате. Контрола трошења буџета.

Кратак опис пројектних активности (фокус треба да буде на томе шта је пројектом реализовано, а не како). При писању водити се активностима наведеним у предлогу пројекта који је приложен током конкурса

Главне активности на пројекту су биле:

A.1. Анализа досадашње праксе Агенције за борбу против корупције у области давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције

A.1.1. Радни састанак са представницима Агенције за борбу против корупције

На почетку пројекта, пројектни тим је организовао састанак са представницима Агенције за борбу против корупције, како би се активности на пројекту ускладиле са потребама и очекивањима Агенције за борбу против корупције, те како би се усагласиле пројектне активности. Састанак је одржан 29.05.2015. године. у просторијама Агенције за борбу против корупције.

A.1.2. Рад на припреми анализе досадашње праксе Агенције за борбу против корупције у области давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције

Пројектни тим ЦеСИД-а је прикупљао релевантне податаке и документе из досадашње праксе Агенције у области давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције, а потом је и анализирао прикупљене податке.

A.1.3. Истраживање на узорку од 20 јавних функционера о процедурима за добијање сагласности

Активност је обухватила истраживање на узорку од укупно 21 предмета/јавних функционера којима је истекла функција са циљем да се испита њихов став о тренутним процедурима за добијање сагласности и о изазовима са којима су се они лично срели у овој области. Добијени налази били су инкорпорирани у једну од пројектних публикација.

A.1.4. Штампање (јефтино, *low cost* штампање) и дистрибуција припремљене анализе

Као резултат претходних активности настала је и одштампана пројектна публикација "Анализа досадашње праксе Агенције за борбу против корупције у области давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције" у 50 примерака, која се дистрибуирала на радним сесијама током пројекта. Публикација је настала и публикована у новембру 2015. године.

A.2. Истраживање о ефикасности и ажурности четири изабрана министарства (за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, финансија, привреде и просвете, науке и технолошког развоја)* у погледу давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције

A.2.1. Припрема упитника и методолошког оквира за прикупљање података у четири изабрана министарства

Активност је обухватила припрему упитника и методолошког оквира за прикупљање података у изабраним министарствима. Ове четири институције изабрали смо из два разлога: 1) ради се о тзв. великим министарствима који (са мањим променама) постоје у континуитету и 2) ради се о министарствима у којима, због бројности запослених, постоји објективна процена за честом потребом добијања сагласности од стране Агенције. Упитник и методолошки оквир који су направљени прецизирали су коју врсту података смо тражили од министарстава, водич за сараднике на терену, упутство за њихов рад и начин комуникације и прикупљања података.

A.2.2. Прикупљање података и израда анализе

Сарадници на терену прикупили су релевантне податке из министарстава путем директног контакта лицем у лице са надлежним особама у институцијама и по унапред дефинисаном упитнику и упутству. На основу прикупљених података, пројектни координатор и правни саветник урадили су анализу која је имала за циљ идентификацију кључних проблема у овој области и евентуалних пропуста и злоупотреба.

A.2.3. Штампање (јефтино, *low cost* штампање) и дистрибуција анализе са кључним истраживачким налазима

Као резултат претходних активности (A.2.) настала је и одштампана пројектна публикација "Ка већој одговорности институција – изазови, закључци и препоруке" у 50 примерака, која се дистрибуирала на радним сесијама током пројекта. Публикација је настала и публикована у фебруару 2016. године.

A.3. Креирање методологије за праћење испуњености обавеза јавних функционера и органа јавне власти у погледу заснивања радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције и апликације информатичког концепта јединствене базе који ће повезати органе јавне власти и Агенцију за борбу против корупције

A.3.1. Израда методологије за праћење испуњености обавеза функционера у погледу заснивања радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције

ЦеСИД-ов тим је уз сарадњу са Агенцијом делимично разрадио идеју нове методологије (пре свега у

оперативном делу) у вези са добијањем сагласности од стране Агенције за заснивање радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције која садржи све неопходне елементе будућих процедура у овој области. Те процедуре обухватају врло јасно вођену и ажурирану базу јавних функционера и њихову повезаност са базама у органима јавне власти. Осмишљена методологија подразумева нацрт размене података између база Агенције за борбу против корупције и РФ ПИО, односно нацрт апликације (софтвера). На основу овако замишљене методологије било би омогућено да се (1) прати испуњеност обавеза јавних функционера и органа јавне власти у погледу заснивања радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције; (2) смање комплетне процедуре добијања сагласности са (тренутно) 4 фазе на две фазе и (3) створе услови да се процедура заврши у законом предвиђеном року од 15 дана (фактички за само неколико дана). Предложену методологију осмислили су ЦеСИД-ов тим (укључујући и ИТ консултант Александра Картеља) и тим Агенције за борбу против корупције (укључујући и ИТ сектор).

A.4. Организација радних сесија са организацијама цивилног друштва са циљем размене искуства и унапређења знања о решавању сукоба интереса и одговорности јавних функционера

A.4.1. Организовање радних сесија са представницима релевантних ОЦД

ЦеСИД је организовао две радне сесије са представницима релевантних ОЦД које се баве борбом против корупције – једну у Београду, другу у Нишу. Радне сесије имале су двоструки циљ: први, да се размене искуства и знања о процесу решавања сукоба интереса и одговорности јавних функционера и, други, да се прикупе повратне информације у вези са предложеном методологијом (A3.1).

* Предлогом пројекта је било предвиђено да уместо Министарства за рад, борачка и социјална питања у узорак буде укључено Министарство здравља, али прикупљање података није спроведено у овом министарству, те је ЦеСИД-ов тим био принуђен да нађе адекватан супститут, како основни критеријуми и узорак не би били нарушени.

**Према предлогу пројекта који је приложен на конкурсу, пројектом су биле обухваћене још две пројектне активности (Креирање апликације - информатичког концепта јединствене базе који ће повезати органе јавне власти и Агенцију за борбу против корупције и Промоција пројектних резултата на два округла стола у београду и Новом Саду), али ове активности нису реализоване, што ће бити детаљно објашњено у секцији о одступањима између одобреног и реализованог пројекта, као и у делу о управљању ризицима.

Кратак опис циљева пројекта и остварених резултата

Општи циљ пројекта био је јачање интегритета, одговорности и транспарентности органа јавне власти у процесу давања сагласности за заснивање радног односа по престанку јавне функције, са циљем борбе против корупције.

Специфични циљеви пројекта били су: 1) Креирање методологије за праћење испуњености обавеза јавних функционера и органа јавне власти у погледу заснивања радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције; 2) Стварање услова за ефикасније остваривање надлежности Агенције за борбу против корупције у погледу примене члана 38 Закона о Агенцији за борбу против корупције.

У оквиру Специфичног циља 1 остварени су следећи резултати:

P1. Припремљена је Анализа досадашње праксе Агенције за борбу против корупције у области давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције;

P2. Спроведено је истраживање о ефикасности и ажурности четири изабрана министарства (за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, финансија, привреде и просвете,

науке и технолошког развоја) у погледу давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције

P3. Оперативни део методологије за праћење испуњености обавеза јавних функционера и органа јавне власти у погледу заснивања радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције је припремљен. Методологија је припремљена уз заједничку сарадњу ЦеСИД-овог тима и тима Агенције за борбу против корупције. (опис методологије у прилогу).

У оквиру Специфичног циља 2 остварени су следећи резултати:

P4. Организоване су радне сесије (Београд, Ниш) са организацијама цивилног друштва са циљем размене искуства и унапређења знања о решавању сукоба интереса и одговорности јавних функционера.

Кратак опис праћења и процене т.ј. система и метода коришћених за праћење и процену резултата-евалуација пројекта

У оквиру Р1 (Припремљена Анализа досадашње праксе Агенције за борбу против корупције у области давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције) коришћени су следећи индикатори за праћење и процену резултата:

Индикатор 1: број случајева обрађених у анализи које се тичу досадашње праксе Агенције за борбу против корупције у области давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције - укупно 98 захтева поднетих Агенцији за период од 1.01.2012. до 1.06.2015. године;

Индикатор 2: број одштампаних примерака анализе досадашње праксе - укупно 50;

Индикатор 3: број заинтересованих субјеката упознатих са спроведеном анализом - укупно 22 представника организација цивилног друштва и експерата/стручњака на радним сесијама у Београду и Нишу и број свих који су посетили званичну ЦеСИД-ову интернет презентацију у оквиру Програма „Одговорна политика“;

Индикатор 4: број јавних функционера са којима смо урадили истраживање - укупно 21 бивших функционера/предмета.

*Публикација Анализа досадашње праксе Агенције за борбу против корупције у области давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције у прилогу.

У оквиру Р2 (Спроведено истраживање о ефикасности и ажурности четири изабрана министарства у погледу давања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције) коришћени су следећи индикатори за праћење и процену резултата:

Индикатор 1: извештај са истраживања/анализа са препорукама о ефикасности и ажурности у погледу давања сагласности на заснивање радног односа или пословне сарадње функционерима по престанку јавне функције унутар четири унапред одређена министарства - одштампана публикација "Препоруке: Ка већој одговорности институција у процесу давања сагласности при запошљавању јавних функционера" у 50 примерака;

Индикатор 2: број презентација истраживачких налаза - 2 округла стола са релевантним представницима ОЦД, у Београду и Нишу;

Индикатор 3: квалитет добијених података у истраживању - добијени подаци били су у потпуности применљиви и валидни у контексту анализе, а на презентацији истраживачких налаза присутни стручњаци и експерти нису имали замерке на податке и њихову интерпретацију.

* Публикација Препоруке: Ка већој одговорности институција у процесу давања сагласности при запошљавању јавних функционера у прилогу.

У оквиру Р3 (оперативни део методологије за праћење испуњености обавеза јавних функционера и органа јавне власти у погледу заснивања радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције је припремљен) коришћени су следећи индикатори за праћење и процену резултата:

Индикатор 1: усклађеност методологије (нацрта размене података између база Агенције и РФ ПИО) са постојећим законским процедурама - правник ЦеСИД-овог тима и правни тим Агенције за борбу против корупције ускладили су мишљење да предложена методологија не одступа од постојећих законских процедура;

Индикатор 2: повратне информације добијене од стране Агенције за борбу против корупције и стручне јавности - присутни представници ОЦД подржали су и поздравили изнету идеју о осмишљеној методологији (нацрт размене података између база Агенције и РФ ПИО, односно нацрт апликације/софтвера), као и сам пројекат и сарадњу Агенције за борбу против корупције са Центром за слободне изборе и демократију, односно са представницима невладних организација.

*У прилогу су документи на основу којих је објашњена замишљена методологија (нацрт).

У оквиру Р4 (организоване радне сесије са организацијама цивилног друштва са циљем размене искуства и унапређења знања о решавању сукоба интереса и одговорности јавних функционера) коришћени су следећи индикатори за праћење и процену резултата:

Индикатор 1: број организованих радних сесија - укупно 2 (Београд, Ниш);

Индикатор 2: број и релевантност учесника на радним сесијама - укупно 22, представници релевантних ОЦД односно оних који у оквиру својих програма заговарају и промовишу борбу против корупције и одговорну политику, као и појединци експерти и стручњаци;

Индикатор 3: број организација укључених у радне сесије - укупно 17 организација цивилног друштва.

*Извештај са радних сесија у прилогу.

Кратак опис свих одступања између одобреног пројектног документа и спровођења пројекта

ЦеСИД-ов тим се приликом реализације пројекта суочавао са неколико изазова, од којих је неке успешно превазишао, а поједини непревазиђени изазови условили су и завршетак пројекта без испуњења свих пројектних активности.

Успешно превазиђени изазови су:

- Потреба за изменом у радном тиму - ангажовани правни саветник на пројекту Милан Марковић у септембру месецу 2015. године затражио је раскид уговора (од 1.05.2015). Разлог раскида уговора настао је због ванредних околности, односно непланираног радног ангажовања Консултанта. ЦеСИД је упутио Агенцији за борбу против корупције Молбу за измену у радном тиму (у прилогу), а Агенција за борбу

против корупције је у допису из 8.10.2015. године одобрила измену у радном тиму (у прилогу). Одобреном изменом је на позицију правног саветника дошао правник Саво Манојловић, радно ангажован у Адвокатској канцеларији Матовић Р. Марко.

- *Промена радног плана* - ЦеСИД је Агенцији за борбу против корупције у два наврата стао молбе за промене у радном плану (у прилогу). Прва молба, која је упућена Агенцији 17.03.2016. године односила се на продужетак рока за последњу планирану активност на пројекту (*Активност 4.2. - Промоција пројектних резултата на два округла стола, у Београду и Новом Саду*), а као разлог наведена је потреба за постизањем што веће видљивости пројекта, односно пројектних резултата. Наиме, у месецу априлу, завршном месецу пројекта, у Србији су се одржавали избори на сва три нивоа (ванредни републички, редовни покрајински и локални). У пракси је то значило да неће постојати адекватна видљивост пројекта. Агенција је дописом од 31.03.2016. године одобрила предлог измене у радном плану. Друга молба за измену радног плана (од 15.06.2016) обухватила је молбу за измену две пројектне активности (*Активност 3.2. – Креирање апликације (информационичког концепта) јединствене базе која ће повезати огране јавне власти и Агенцију за борбу против корупције и Активност 4.2. - Промоција пројектних резултата на два округла стола, у Београду и Новом Саду*). Као разлози за измену радног плана ЦеСИД је навео препеку са којом се ЦеСИД-ов тим сусрео у завршним месецима пројекта (немогућност сарадње са РФ ПИО) што је директно утицало на немогућност реализације активности из радног пакета 3. и 4 из предлога пројекта (A 3.2. и A 4.2). Агенција за борбу против корупције је на молбу позитивно одговорила 01.07.2016. године (у прилогу) и у одговору Агенција је дала сагласност да се рок за реализацију пројекта продужи све док ЦеСИД не креира и не испоручи Агенцији апликацију/софтвер, односно док не реализује промоцију пројектним активностима. Овим одговором Агенције пројекат је практично продужен до даљњег.

Изазови који нису успешно превазиђени:

- *Сарадња са РФ ПИО/Пореском управом* - Иако је ЦеСИД је уз сарадњу са ИТ консултантем и Агенцијом за борбу против корупције креирао методологију за праћење испуњености обавеза функционера у погледу заснивања радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције, инситуције које су требале бити укључене у реализацију и израду осмишљене апликације нису пристале на сарадњу. Такође, ЦеСИД је у међувремену радио и на изради визуелног идентитета промотивног материјала за окружне столове и промоцију пројектних резултата али због неуспешне сарадње са наведеним институцијама материјал није одштампан (лифлети, постери и кесе - предлог визуелног идентитета у прилогу). ЦеСИД је послao и званичан допис Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у прилогу). На овај начин, тражена је сагласност од Повереника како услед примењивања антикоруптивних механизама не бисмо нарушили Закон о заштити података о личности и како осмишљена методологија и апликација не би нарушили овај Закон. Међутим, након серије састанака са представницима РФ ПИО и усмене потврде о сарадњи, ЦеСИД и Агенција за борбу против корупције, имају прекид у комуникацији са представницима РФ ПИО и након неколико месеци неуспостављања контакта и сарадње, представници ЦеСИД-а и Агенције за борбу против корупције на састанку (одржаном 7.11.2016. године) закључују да уместо РФ ПИО институција која би могла такође применити апликацију је и Пореска управа. У наредним месецима ЦеСИД и Агенција за борбу против корупције одржавају састанке и комуницирају са представницима Пореске управе. Први контакт успостављен је 14.12.2016. године, а састанак је одржан 24.01.2017.

године. Иако је закључак састанка био да начелно представници Пореске управе пристају на сарадњу, до конкретизације ове сарадње није дошло. Уз наведено, како Пореска управа као институција не може да пружи истоветне податке као и РФ ПИО, процес преговарања би трајао непримерено и неодређено дуго.

Због наведеног непревазиђеног изазова са којим се суочио ЦеСИД, онемогућена је реализација активности из радног пакета 3. и 4 из предлога пројекта (A 3.2. и A 4.2). Уз међусобни договор, на састанку одржаном 18.04.2017. представници ЦеСИД-а и Агенције за борбу против корупције закључили су да је рационално решење обуставити пројекат. Пројекат је завршава 19.05.2017. године, односно са достављеним потпуним завршним и финансијским извештајем Агенцији за борбу против корупције.

Кратак опис управљања ризицима

Центар за слободне изборе и демократију је током трајања пројекта успешно превазилазио ризике са којима се суочавао. Ипак, комуникација и сарадња са РФ ПИО/Пореском управом није превазиђена иако је ЦеСИД улагао маклиналне напоре и ресурсе за управљање ризиком од одбијања сарадње од стране наведених институција.

Начини на које је ЦеСИД управљао ризицима и покушавао да их превазиђе или их превазилазио су: константна комуникација и сарадња са представницима институција у којима је спровођено истраживање, комуникација и напори успостављања комуникације са РФ ПИО/Пореском управом (упућивање дописа, одржавање састанака, слање електронске поште, упућивање молби итд), константна комуникација са Агенцијом за борбу против корупције (одржавање састанака, извештавање на месечном нивоу, достављање молби и дописа). ЦеСИД је уложио напоре да, оног тренутка када РФ ПИО односно касније Пореска управа исказују добру вољу за сарадњом, одмах почне са реализацијом преосталих пројектних активности. У том погледу је ИТ консултант ЦеСИД-а (уз сарадњу са ИТ сектором Агенције за борбу против корупције) направио и осмислио апикацију, за коју су се чекали подаци од РФ ПИО односно Пореске управе. Како је према планираном буџету пројекта ЦеСИД-ов ИТ консултант требао бити исплаћен за услугу тек по реализацији свих активности (односно реализацији софтвера/апликације), а до реализације ове активности није дошло, учешће ЦеСИД-овог ИТ консултанта у осмишљавању методологије за израу апликације/софтвера води се као про боно активност. Такође, ЦеСИД је упућивао и допис Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, како би осмишљена апликација и методологија остала у законском оквиру.

Датум подношења извештаја: 19.05.2017.

Потпис (са печатом) подносиоца извештаја:

Бојан Клачар, извршни директор

